

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

Сергій ОКОВИТИЙ

«26» травня 2026 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

Олег МАРЕНКОВ

«26» травня 2026 р.

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

для здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю В10 Філософія
освітньо-наукова програма Філософія

на основі освітнього ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)
з іншої галузі знань (спеціальності)

Розглянуто на засіданні вченої ради
факультету суспільних наук і міжнародних відносин
від «19» травня 2026 р.; протокол № 10

Голова вченої ради Віталій КРИВОШЕЇН

Дніпро-2026

Програма додаткового вступного випробування для конкурсного відбору вступників до аспірантури для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії (PhD) за спеціальністю В10 Філософія освітньо-наукова програма Філософія (на основі освітнього ступеня магістра, освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста). – Д.: ДНУ, 2026. – 8 с.

Розробники:

1. Огороков В.Б., доктор філософських наук, професор, гарант освітньої програми, керівник проєктної групи, професор кафедри філософії;
2. Шевцов С.В., доктор філософських наук, професор, професор кафедри філософії;
3. Павленко І.В., кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри філософії.
4. Мелешук А.А., кандидат філософських наук, доцент, докторант кафедри філософії.

Програма вступного іспиту ухвалена:

на засіданні кафедри філософії (протокол № 8 від 25 лютого 2026 р.)

В.о. завідувача кафедри філософії (Олександр ШАТАЛОВИЧ)

на засіданні науково-методичної ради ФСНМВ (протокол № 9 від 18 травня 2026 р.)

Голова НМР ФСНМВ (Іван ГОЛОВКО)

на засіданні вченої ради ФСНМВ (протокол № 10 від 19 травня 2026 р.)

Голова вченої ради ФСНМВ (Віталій КРИВОШЕЇН)

Гарант ОНП «Філософія» (Віктор ОКОРОКОВ)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Додаткове вступне випробування передбачає перевірку здатності вступника до опанування освітньої програми третього (доктор філософії) рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

Результати додаткового вступного випробування зараховуються для конкурсного відбору осіб, які на основі ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста) вступають на навчання для здобуття ступеня доктора філософії.

Програма додаткового вступного випробування для вступу на навчання за освітнім рівнем доктора філософії за спеціальністю В10 Філософія (освітньо-наукова програма – Філософія) містить питання з таких дисциплін:

1. Теоретична філософія;
2. Історія філософії;
3. Вступ до релігієзнавства;
4. Етика і естетика;
5. Логіка

II. ПЕРЕЛІК ТЕМАТИЧНИХ РОЗДІЛІВ, З ЯКИХ ВІДБУВАЄТЬСЯ ОЦІНЮВАННЯ

Розділ №1 «ТЕОРЕТИЧНА ФІЛОСОФІЯ»

1. Філософія, її сенс та призначення.
2. Онтологія
3. Проблема людини у філософії
4. Філософія суспільства і філософія історії
5. Гносеологія Онтологія і гносеологія

Розділ № 2. «Історія філософії»

1. Філософія Давньої Індії та Давнього Китаю
2. Філософія античності
3. Філософія середньовіччя
4. Філософія Ренесансу та Нового часу
5. Посткласична філософія

Розділ № 3. Вступ до релігієзнавства

1. Предмет, структура та методологія релігієзнавства
2. Ранньоісторичні форми релігії
3. Характеристика світових релігій
4. Християнство – одна з світових релігій
5. Іслам – одна з світових релігій Виникнення ісламу

Розділ № 4. Етика і естетика

1. Етика як філософська наука та її місце в системі гуманітарного знання
2. Структурні елементи моралі

3. Проблемне поле естетики та її основні категорії Естетика в системі сучасного знання

4. Головні етапи і напрями розвитку світової естетичної думки

5. Мистецтво як соціальний і культурний феномен

Розділ № 5. Логіка

1. Семіотичний аналіз та логіка.

2. Логічні операції над поняттями.

3. Висновки із категоричних суджень.

4. Теорія логічної аргументації та Теорія доведення Теза.

5. Логічна евристика.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ІШКАЛОЮ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
180–200	Відмінно/ Excellent	Відмінне виконання, надано 90-100% правильних відповідей
164–178	Добре/ Good	Виконання вище середнього рівня, надано 82- 89% правильних відповідей
150–162		В цілому вірне виконання, надано 75-81% правильних відповідей
128–148	Задовільно/ Satisfactory	Непогане виконання, надано 64-74% правильних відповідей
120–126		Виконання задовольняє мінімальним критеріям, надано 60-63% правильних відповідей
0–118	Незадовільно/ Fail	Виконання не задовольняє мінімальним критеріям, надано менше 60% правильних відповідей

5. СТРУКТУРА БІЛЕТУ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Тривалість іспиту – 120 хвилин.

Кожний варіант білету містить 50 тестових завдань, які у випадковому порядку беруться із бази тестів:

Дисципліни 1. «Теоретична філософія» – 100 завдань (п'ять блоків по 20 завдань).

Дисципліни 2. «Історія філософії» – 100 завдань (п'ять блоків по 20 завдань).

Дисципліни 3. «Вступ до релігієзнавства» – 100 завдань (п'ять блоків по 20 завдань)

Дисципліни 4. «Етика і естетика» – 100 завдань (п'ять блоків по 20 завдань).

Дисципліна 5. «Логіка» – 100 завдань (п'ять блоків по 20 завдань).

Розподіл завдань і максимальної кількості балів у кожному варіанті білету за навчальними дисциплінами:

	Назва дисципліни	Кількість одиниць у варіанті	Максимальна кількість балів за одне завдання	Максимальна кількість балів за усі завдання з дисципліни
1	Теоретична філософія	10 завдань (по 2 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	4,0	40
2	Історія філософії	10 завдань (по 2 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	4,0	40
3	Вступ до релігієзнавства	10 завдань (по 2 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	4,0	40
4	Етика і естетика	10 завдань (по 2 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	4,0	40
5	Логіка	10 завдань (по 2 завдання з 1, 2, 3, 4 і 5 блоків)	4,0	40
	Всього	50		200

Зміст тестових завдань стає відомим здобувачеві лише при отриманні білету. Усі завдання складено у формі обрання однієї вірної відповіді з чотирьох запропонованих, проти якої здобувач має зробити відповідну позначку.

Оцінка за відповідь на кожне питання білету додаткового вступного випробування може набувати одного з двох значень:

- максимального значення 4,0 балів у випадку вірної відповіді;
- мінімального значення 0 балів у випадку невірної відповіді.

Форма завдання	Кількість одиниць у варіанті	Кількість балів за одне завдання	Максимальна кількість балів; яка може бути набрана за весь іспит
Питання на обрання вірної відповіді	50	4,0	50 x 4=200

V. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Навчальна дисципліна №1 «Теоретична філософія»

1. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролеєв С. Комунікація і культура в глобальному світі. К.: Дух і літера, 2020.
2. Богачов А., Вахтель А., Кебуладзе В., Терлецький В. Гусерлеві феноменологічні осяяння в українському викладі. К.: Філософська думка, 2020, № 1, с. 135–138.
3. Вахтель А. Сучасна українська феноменологічна термінологія і підходи до перекладу «Картезіанських медитацій» Едмунда Гусерля. *Sententiae*, 2019, т. 38, № 2, с. 37–50.
4. Йосипенко О. «Прояснення» vs «пояснення»: методологічні рефлексії Вітгенштайна щодо людської природи (французька перспектива). *Sententiae*, 2021, т. 37, № 2, с. 93–107. URL: <https://sententiae.vntu.edu.ua/index.php/sententiae/article/view/411/379>.
5. Комісар Л. П. Про сучасну філософію, університет і компетентнісний підхід у філософській освіті. Університетська кафедра, 2022, № 6, с. 129–136.
6. Комісар Л. П. Автентичність і екологія як аксіологічні тренди постпандемічного світу, або перевідкриваючи «словник цифрової епохи». Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія: Збірник наукових праць, К., 2022, № 1 (35), с. 43–48.
7. Лактіонова А. В. Філософія дії: монографія. К.: Київський університет, 2016.
8. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки. Пер. з фр. В. Шовкун. К.: Основи, 2019. URL: <http://litopys.org.ua/jruss/russ.htm>.
9. Churchland P. S. *Braintrust: What Neuroscience Tells Us about Morality*. Princeton, NJ: Princeton University Press, 2011.
10. Hutto D. D. *Analytic Philosophy: The History of an Illusion*. *Philosophical Investigations*, 2020, vol. 33, № 2, p. 187–191.
11. Komisar L., Savolainen I., Belia V., Borovska L., Lipin M. Metadisciplinarity at the Intersection of Modern Philosophical and Philological Practices. *Amazonia Investiga*, 2024, vol. 13, № 75, p. 211–220. DOI: 10.34069/AI/2024.75.03.18.
12. Moore N., Parker R. *Critical Thinking*. 9th ed. NY: Columbia University Press, 2021.
13. Pollock J. L. *Logic: An Introduction to the Formal Study of Reasoning*. University of Arizona, 2023.
14. Aydede M., Robbins P. (eds.) *The Cambridge Handbook of Situated Cognition*. Cambridge: Cambridge University Press, 2019.
15. Angermuller J., Maingueneau D., Wodak R. (eds.) *The Discourse Studies Reader: Main Currents in Theory and Analysis*. Amsterdam / Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2014.

Навчальна дисципліна №2 «Історія філософії»

1. Філософія, логіка, філософія освіти. / за ред. Мозгового Л., Додонова Р. – К.: Центр навч. літератури, 2020. – 456 с.
2. Предборська І.М., Ганаба С.О. Філософія історії : навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2021. 231 с.
3. Петінова О. Б. Філософія: навчальний посібник / О. Б. Петінова. – Одеса, 2019. – 304 с.
4. Історія філософії: навчальний посібник для студентів всіх спеціальностей/ А.О.Сошніков - Харків:Майдан,2016. - 162 с.
5. Філософія : навч. посіб. для підгот. до заліку та іспиту / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. – Харків : Право. 2021. – 136 с.
6. Філософія. Навчальний посібник. Андрущенко В.П., Волинка Г.І., Мозгова Н.Г. – К.: Каравела. 2020.- 368 с.
7. Філософія: основні теми та проблеми: навч. посіб. / К. М. Кириленко. – Київ: Вид. центр КНУКіМ, 2019. – 146 с.
8. Філософія: підручник / В.С. Білчар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищю. Вид. 2-ге. перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
9. Філософія: підручник для студентів і курсантів вищих закладів освіти III-IV рівнів акредитації / авт.кол.; за ред. О. В. Рябіної, Л. І. Юрченко. – Х.: Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 286 с.

10. Філософія. Підручник / за ред. Сімоненко С., Сулим О. Шмиголь М. та інші. – К.: Центр навч. літератури, 2019. – 512 с.
11. Шепетяк Олег. Шепетяк Оксана Філософія: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с.

Навчальна дисципліна № 3 «Вступ до релігієзнавства»

1. Гурська Л. І. Релігієзнавство. 2-ге вид. перероб. та доп.: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 172 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2017/religizn_gurska.pdf
2. Докаш В. І. Загальне релігієзнавство: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Чернівці: Наші книги, 2021. 784 с.
3. Лубський В. І. Релігієзнавство. Київ: Альма-Матер, 2020. 390 с.
4. Опанасюк В. В. Історія світових релігій. Формування догматики та культу: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Суми: СумДУ, 2023. 110 с.
5. Петрушов В. М. Релігієзнавство: конспект лекцій. Харків: УкрДАЗТ, 2021. 102 с. URL: <http://surl.li/gmdds>
6. Релігієзнавство [Електронний ресурс]: навч. посіб. / Т. М. Кучера. Київ: КНЕУ, 2020. 95 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/197270159.pdf>
7. Релігієзнавство: навч. посіб. / [наук. ред. Д. В. Брильов; відп. за вип. О. В. Лісовий, С. О. Лихота]. Київ: Дух і Літера, 2021. 328 с.
8. Смержевська О. Постмодерністські візії релігійності: сучасне язичництво у міській культурі (Україна в загальноєвропейському контексті). Київ: Видавець Олег Філюк, 2019. 198 с.
9. Филипович Л. Трансформація функціональності релігії в сучасну добу: причини і наслідки. Функціональність релігії: український контекст / за ред. А. Колодного, Л. Филипович. Київ: Українська асоціація релігієзнавців, 2019. С. 17–23.
10. Шестопаletz Д. В. Іслам в Україні: проблема релігійного авторитету. Українське релігієзнавство. 2011. № 60. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/46619>
11. Якубович М. Сучасний іслам та проблеми інтерпретації: історична ретроспектива. Українське релігієзнавство. 2020. Спецвипуск 1. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/44212>

Навчальна дисципліна №4 «Етика і естетика»

1. Баумейстер А. Буття і благо : монографія. А. Баумейстер. Вінниця: Т.П. Барановська, 2022. 418 с.
2. Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі. Київ : Лібра, 2023. 125 с.
3. Єрмоленко А. М. Комунікативна практична філософія. Київ : Лібра, 2019. 488 с.
4. Крічлі С. Вступ до континентальної філософії. Пер. з англ. Вадима Менжуліна. Київ : ТОВ «Стилос», 2021. 152 с.
5. Рансьєр Ж. Учитель-незнайко. П'ять уроків із розкріпачення розуму. Жак Рансьєр : пер. з фр. А. Репа. Київ : Ніка-Центр, 2021. 164 с.
6. Ренч Т. Конституція моральності. Трансцендентальна антропологія і практична філософія. Пер. з нім. В. Приходька. і літера, 2020. 348 с.
7. Слотердайк П. Ти мусиш змінити своє життя. Петер Слотердайк. Філософія освіти. №1(14). 2024. С. 76–90.
8. Петриківська О.С. Філософська антропологія як основа практизації філософії. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали II Міжнародної наукової конференції. 27-28 березня 2020 р., м. Дніпро. Частина II. Наук. ред. О.Ю.Висоцький. Дніпро : СПД «Охотнік», 2020. С. 191 – 192.
9. Петриковская Е.С. К вопросу о «практизации» философии. Les tendances actuelles de la mondialisation de la science mondiale: collection de papiers scientifiques “LOGOS” avec des matériaux de la conférence scientifique et pratique internationale. Volume 3, 3 avril, 2020. Monaco, Principaute de Monaco: Plateforme scientifique europeenne. ORCID ID: 0000-0001-9790-6340 С. 48 – 50
10. Університет online. Освіта в умовах пандемії: матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції (м. Одеса, 7 квітня 2021 р.). Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, фт історії та філософії ; редкол.: І. В. Голубович [та ін.] ; упоряд. і відп. ред. О. С. Петриківська. Одеса : ОНУ, 2021. 182 с.
11. Петриківська О.С. Філософія онлайн. Організація освітнього процесу в умовах дистанційного навчання у вищій школі: методологія, методика, практика. Тези доповідей Всеукраїнської

- науково-методичної конференції, Київ, 20 травня 2021 р. уклад. : Н. Левицька, О. Силка, Л. Приблуда, О. Пилипенко. Київ : НУХТ, 2021. С. 186 – 191.
12. Петриківська О. С. Принципи антропологізму, мікроурбанізму і міждисциплінарності в сучасній урбаністиці. У пошуках обличчя світу: Практики саморепрезентації міст України в індустріальну та постіндустріальну добу, заг. ред. В. Кравченко та С. Посохова. Харків Видавництво Точка, 2021. С. 73 – 86.

Навчальна дисципліна №5 «Логіка»

1. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна). Підр. для студентів ВНЗ. К., 2008.
2. Жеребкін В. Є. Логіка. – К., 2004.
3. Хоменко І. В. Логіка для юристів. – К., 2001.
4. Ішмуратов А. Т. Вступ до філософської логіки. – К., 1997.
5. Єришев А. А. Логіка. – К., 2003.